

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата економічних наук, доцента

Власенко Ольги Сергіївни на дисертаційну роботу

Ткаченка Костянтина Олександровича

на тему: «Формування організаційно-економічного механізму управління

підготовкою кадрів підприємств водного транспорту»,

подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за

спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами

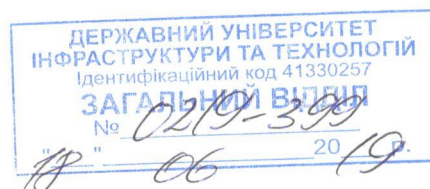
(за видами економічної діяльності)

Актуальність теми дисертації

Актуальність теми. Сьогодні для багатьох галузей економіки України характерним є кризовий чи передкризовий стан, вихід з якого пов'язаний з наявністю багатьох шляхів. Одним з таких шляхів подолання кризи в економіці та її окремих галузях, зокрема на водному транспорті (надалі ВТ), тісно пов'язаний з інтенсифікацією та ефективністю праці персоналу підприємств галузі, бо демонструє залежність підприємств ВТ від процесів управління підготовкою кадрів для них та галузі надання освітніх послуг.

В умовах активного включення України в світові глобалізаційні процеси загострюється проблема підготовки кадрів відповідного професійного рівня, які є затребуваними не лише в наш час, але й будуть адаптивними для потенційних вимог у майбутньому. Саме кадри можуть забезпечити конкурентоспроможність та потенціал для розвитку економіки країни та галузі ВТ.

В наш час більшість підприємств підготовки фахівців ВТ перебуває у ситуації, наближеній до кризової, що обумовлено декількома причинами, зокрема, світовою економічною кризою і, як наслідок, кризою як в транспортній галузі, в цілому, так і на ВТ, зокрема.

У наш час спостерігається тенденція, коли підприємства ВТ скорочують свій кадровий склад, а до тих фахівців, які залишаються чи приходять на підприємство, висуваються достатньо жорсткі вимоги щодо рівня їх професійної підготовки. Тому передбачення, уникнення чи подолання негативних явищ у кадровому забезпеченні підприємств ВТ, мінімізація їх наслідків, розробка стратегій, принципів, механізмів розвитку і вдосконалення підприємств підготовки кадрів ВТ, формування організаційно-економічного механізму управління підготовкою кадрів підприємств ВТ є однією з першочергових теоретичних і прикладних завдань сучасної економічної науки.

Світовий і вітчизняний досвід щодо підготовки кадрів свідчить про те, що ситуація може покращитися за рахунок застосування оновлених принципів і адаптивних підходів до управління підготовкою кадрів ВТ у відповідних підприємствах підготовки кадрів (закладах освіти, освітніх провайдерах), які змінюють підходи до управління процесами підготовки, висуваючи на передній план аспект співробітництва підприємств підготовки з потенційними роботодавцями.

Подолання проблем, з якими стикаються підприємства ВТ, і подальший їх розвиток потребує адекватного і комплексного застосування принципів та механізмів його співробітництва з потенційними партнерами, в ролі яких виступають підприємства підготовки кадрів. В умовах зростаючої конкуренції серед підприємств, які надають освітні послуги, дієвим інструментом оптимального підбору провайдерів освіти може бути система їх рейтингового оцінювання.

Зв'язок дисертаційного дослідження з науковими темами, міжнародними грантовими проектами і програмами

Дисертація К.О. Ткаченка виконувалася відповідно плану науково-дослідної роботи «Формування механізмів державно-приватного партнерства на транспорті» (номер держреєстрації 0115U000282, 2015–2016 рр.), що виконувалася в Київській державній академії водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного. В межах якої автор дослідив концептуальні засади державно-приватного партнерства при підготовці кадрів для підприємств

водного транспорту та запропонував багаторівневу ситуаційно-продукційну модель, яка враховує критерії ефективності партнерства для всіх його учасників.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій

Аналіз тексту дисертації та змісту автореферату К.О. Ткаченка дозволяє зробити висновок про структурованість, логічність та послідовність викладу основних положень дослідження. Основні наукові положення, висновки та рекомендації, які винесені дисертантом на захист, мають відповідний ступінь обґрунтованості, про що свідчить опрацьований автором перелік літературних джерел та статистичних даних. Теоретичну і методичну основу роботи становлять фундаментальні положення економічної теорії, менеджменту, управління персоналом, економіки праці та соціально-трудова відносин, теорії прийняття управлінських рішень, а також специфічні підходи до управління галуззю ВТ.

Зміст дисертаційного дослідження, наукові положення, висновки та рекомендації базуються на широкому застосуванні комплексу загальнонаукових та спеціальних методів емпіричного й теоретичного дослідження з використанням економіко-математичного моделювання (для обчислення ступеня впливу показників професійної підготовки кадрів на ефективність функціонування підприємства ВТ; при визначенні значимості складових інтегрального критерію рейтингового оцінювання підприємств підготовки кадрів). Використання сучасних методів дослідження обумовлює достовірність та аргументованість сформульованих у дисертації висновків і пропозицій.

Виконана робота демонструє ґрунтовне вивчення дослідником наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, присвячених управлінню підприємствами водного транспорту та підготовці кадрів відповідної кваліфікації. Фактологічний базис дисертації сформували офіційні дані Державної служби статистики України, законодавчі та нормативні акти Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, що регламентують діяльність підприємств ВТ і підприємств, які надають освітні послуги, наукові розробки, монографії та публікації вітчизняних і зарубіжних дослідників, результати

власних досліджень і розрахунків, а також звіти, доповіді та аналітичні матеріали міжнародних організацій.

Повнота висвітлення основних положень дисертації в опублікованих автором працях

Про повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях свідчить загальна кількість опублікованих за темою дисертації праць, яка складає 28 наукових праць загальним обсягом 11,08 д.а. (з яких автору належить 9,88 д.а.), у тому числі 14 наукових статей в наукових фахових виданнях, обсягом 7,3 д.а. (з яких автору належить 6,44 д.а.), з них 7 наукових статей у фахових виданнях, які представлено в міжнародних наукометричних базах, 1 наукова стаття в зарубіжному виданні, яке представлено в міжнародних наукометричних базах, обсягом 0,47 д.а., з яких автору належить 0,35 д.а.

Кількість, обсяг та зміст наукових праць дисертанта відповідають вимогам та розкривають основний зміст дисертації на здобуття ступеня кандидата економічних наук. Зазначимо, що висновки, результати дослідження та елементи наукової новизни, які виносяться на захист, повною мірою висвітлені в наукових працях автора.

Наукова новизна результатів дослідження

Дисертаційне дослідження містить нові наукові положення, одержані автором особисто, які полягають у наступному:

1. Автором розроблено цілісну структурно-функціональну модель співробітництва підприємства ВТ з підприємствами підготовки кадрів ВТ, в рамках якої конкретизовано підцілі, інструменти, організаційно-адміністративне забезпечення, очікувані результати, що дозволить раціоналізувати партнерські відносини підприємств ВТ та підприємств підготовки кадрів ВТ на основі забезпечення організаційної цілісності (с. 163-165). Це дозволить комплексно управляти процесом підготовки кадрів та оперативно узгоджувати інтереси та побажання сторін співпраці.

2. В роботі запропоновано організаційно-економічний механізм управління підготовкою кадрів ВТ, відмінною рисою якого є включення організаційного

блоку прийняття управлінських рішень щодо підготовки кадрів, а також форм співробітництва та напрямів управління підготовкою кадрів ВТ. Змістовне наповнення механізму дає можливість враховувати та узгоджувати цілі підприємств ВТ і підприємств підготовки кадрів ВТ, а також конкретизує етапи управління процесом підготовки кадрів ВТ відповідної кваліфікації та компетентності (с. 137-150).

3. Удосконалено методичні положення оцінювання підприємств підготовки кадрів, які відрізняються від існуючих можливістю підбору партнерів відповідно до індивідуальних замовлень роботодавців за допомогою системи гнучкого рейтингового оцінювання, що дозволить здійснювати вибір провайдерів освіти на основі отриманих об'єктивних даних про їх ділову репутацію та цим створювати передумови превалювання якісно підготовлених кадрів (с. 159-160).

4. Розширено систему критеріїв рейтингового оцінювання, яка відрізняється від існуючих виділенням угруповань, що відображають основні аспекти діяльності підприємств підготовки кадрів ВТ (якість підготовки, затребуваність випускників, науково-дослідницька активність, кадрове забезпечення підприємств підготовки кадрів, соціальна корисність та інформаційна доступність). Це дозволить конкретизувати вимоги з боку підприємств ВТ до потенційних партнерів серед підприємств підготовки кадрів ВТ та узгодити очікування між партнерами на початковому етапі (с. 77-81, 150-153).

5. Розроблено модель співпраці майбутніх фахівців ВТ, роботодавців та підприємств підготовки кадрів, яка відрізняється від існуючої створенням спеціальної організаційної структури, основними функціями якої є встановлення зв'язків між потенційними партнерами по співробітництву, моніторинг ринку праці та ринку освітніх послуг ВТ. Це дозволить оптимізувати процес підбору кадрів відповідної кваліфікації, систематизувати працевлаштування молодих фахівців та забезпечити підвищення адаптивності підприємств підготовки кадрів до вимог ринкового середовища (с. 119-120).

6. Сформовано системний підхід до процесу управління підготовкою кадрів ВТ, який відрізняється від існуючого включенням підприємства ВТ як активного учасника на партнерських умовах, що надасть можливість узгодити основні вимоги до кадрів ВТ, враховуючи цілі та завдання роботодавців, знизити

репутаційні ризики та підвищити конкурентоспроможність підприємства підготовки кадрів ВТ. Етапи визначення «розривів» у вимогах до кадрів ВТ і рівнями їх компетентності та шляхів подолання цих «розривів» є передумовою ефективної взаємодії підприємств ВТ з підприємствами підготовки кадрів ВТ і узгодження попиту та пропозиції на ринку трудових ресурсів (с. 32, 53, 63, 99).

Практичне значення впроваджених результатів дисертаційного дослідження

Безперечно, що практична цінність результатів дослідження полягає у розробці методичного забезпечення, яке може бути використано при обґрунтуванні та реалізації рішень щодо управління підготовкою кадрів ВТ на основі співробітництва роботодавців та підприємств підготовки кадрів ВТ з урахуванням рейтингової оцінки останніх. Про практичне впровадження результатів дисертаційного дослідження К.О. Ткаченка свідчать довідки надані ПрАТ «Українське Дунайське пароплавство» (акт впровадження від 11.12.2018 р. №15-12), Інспекції з питань підготовки та дипломування моряків (акт впровадження від 19.12.2018 р.). Окремі матеріали й результати дослідження впроваджено в навчальний процес Державного університету інфраструктури та технологій (акт впровадження від 08.01.2019 р. №01/11-070).

Відповідність змісту автореферату основним положенням дисертації

Дисертаційна робота виконана в науковому стилі, її зміст викладено в чіткій логічній послідовності. Дисертаційна робота Ткаченка Костянтина Олександровича є завершеним самостійним науковим дослідженням, що характеризується актуальністю, високим теоретичним і практичним значенням; містить нові науково обґрунтовані результати, які дозволяють вирішити завдання пов'язані з посиленням кадрового потенціалу водного транспорту України в умовах нових реалій світового ринку. Зміст автореферату в повній мірі розкриває усі основні положення та відповідає структурі дисертації.

Зауваження та дискусійні положення дисертації

Позитивно оцінюючи рівень обґрунтованості основних теоретико-методологічних і методичних положень, практичних рекомендацій, висновків та пропозицій, необхідно відмітити, що деякі положення роботи є дискусійними:

1. Наведена в роботі класифікація кадрів ВТ не дає чіткого та системного уявлення про структуру необхідного кадрового забезпечення (с. 41). Можливо, доцільно було б виділити не тільки загальні кваліфікаційні ознаки, а також підкваліфікаційні ознаки.

2. В дисертаційній роботі автор застосовує термін «підприємства підготовки кадрів», хоча існують такі терміни, як «освітні організації», «провайдери освітніх послуг» та ін. Розуміючи сутність дискусій щодо визначення понять автором слід було б конкретизувати свою модель понятійно-категоріального апарату.

3. Автору слід було б більш чітко обґрунтувати групування експертів для проведення оцінювання підприємств підготовки кадрів водного транспорту (с. 71).

Підсумовуючи, необхідно відзначити, що висловлені зауваження і зазначені недоліки не заперечують позитивної оцінки теоретичного рівня та практичного значення результатів дисертаційної роботи Ткаченка Костянтина Олександровича та мають переважно рекомендаційний характер.

Загальна оцінка наукового рівня дисертаційної роботи та її відповідність нормативним вимогам МОН України

Ткаченка Костянтина Олександровича на тему: «Формування організаційно-економічного механізму управління підготовкою кадрів підприємств водного транспорту» є завершеним науковим дослідженням, результати якого дозволяють вирішити актуальне науково-практичне завдання щодо формування теоретичних, методологічних та прикладних основ регулювання національного арт-сектору в умовах інтеграції до європейського соціокультурного простору. Отримані результати дослідження визначаються актуальністю, науковою новизною, теоретичною та практичною цінністю. Висновки, висвітлені автором дисертаційної роботи, достатньо обґрунтовані, спираються на коректне

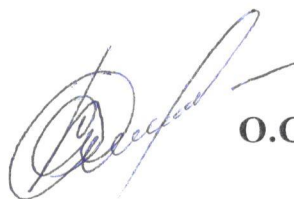
використання наукових методів дослідження, підтверджуються апробацією, достовірність їх базується на систематизації доробку вітчизняних і зарубіжних науковців, а також узагальненні світової практики управління підготовкою кадрів водного транспорту.

За змістом і якістю теоретичних та методичних розробок тема дисертації відповідає спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), а також рівню дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Обрану тему дисертаційної роботи розкрито в повній мірі; поставлену мету досягнуто. Вважаємо, що завдання дисертаційної роботи в цілому виконано.

Дисертація Ткаченка Костянтина Олександровича відповідає вимогам МОН України та пп. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24 липня 2013 року із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 р., а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

**Кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри «Економіка і фінанси»
Одеського національного морського
університету**

О.С. Власенко

*Особистий підпис
Рахівський І кат. ВК*

засвідчує
О.В. Мисюра А.В.

